

Передмова 5

ВСТУП

I. Українська революція 1917 року і Росія.
 Загальний стан українського суспільства напередодні революції 1917 року. Наслідки русифікаційної політики царської Росії. Особливості історичного розвитку російського суспільства. Традиції абстрактного радикалізму. Мілюков про «природні стадії» революції 1917 року. Большевицька фаза революції на Україні. Український історик про причини збольшевичення українських мас. Роля українських соціалістів в національно-політичному пробудженні українського народу. Як у нас пишуть про революцію 1917 року? 7

ДВА РОКИ РЕВОЛЮЦІЇ НА КАТЕРИНОСЛАВЩИНІ

II. Доба Центральної Ради.
 Початкові стадії пробудження українства. Перший Універсал Центральної Ради. Кволість українських організаційних сил. Нові органи губерніяльної влади. Українські політичні партії в Катеринославі. Вибори до міської ради. «Українізація» селянства і партія українських соц.-революціонерів. Катеринославське «Вільне Козацтво». Большевицький переворот на Московщині. Третій Універсал Центр. Ради. Політичний провід Центр. Ради. Успіхи большевицької пропаганди. Зріст українства і вибори до Всеросійських Установчих Зборів. Причини розкладу українського війська. Початок боротьби з большевиками. Московсько-большевицька окупація України. 17

III. Доба Гетьманщини.

Перед приходом австро-німецьких військ. Другий «всеукраїнський» візд совітів у Катеринославі. Промови Нероновича, Скрипника, Одоєвського. Боротьба між большевиками й лівими есерами. «Інтернаціональне» наставлення візду. Катеринославська Дума вітає австрійського генерала фон Арна. Губерніяльна Революційна Рада. Режим гетьманщини на Катеринославщині. Перші виступи Махна. Як формувалася гетьманська армія? Ліквідація катеринославського «Вільного Козацтва». Протигетьманське повстання. Організація катеринославського республіканського коша під командою отамана Гулого. «Запорізька Січ» отамана Божка. Бої з большевиками й Махном. Друга московська-большевицька окупація України. 44

ДОБА ДИРЕКТОРІЇ (січень — березень 1919 р.)

IV. Після протигетьманського повстання.
 Ситуація на Україні на початку 1919 року. Нарада російських правих політиків в Ясах і французький десант в Одесі. Наступ «групи Курського напрямку» на Україну. Політична програма Директорії. Отамани Григоріїв, Зелений, Болбочан. VI-й візд української соц.-демократичної партії. Промови В. Винниченка, В. Чехівського, М. Ткаченка. Державна нарада в Києві. Урочисте проголошення соборности Української Народньої Республіки. Всеукраїнський Трудовий Конгрес. 66

V. Орієнтація на Антанту.

Єдиний український національний фронт розпадається. Умови порозуміння французького командування і переговори в Бірзулі. Проект конференції на Принцових островах. Соціалісти відходять від влади. Петлюра і Винниченко. Уряд Остапенко і найбільший хаос на Україні. Є. Коновалець про становище на фронті. Петлюра і Греків. Безвиглядність переговорів з французьким командуванням і ситуація в Одесі. 96

VI. Українська Народня Республіка на роздоріжжі.

Нарада українських соціалістів і розмова з Петлюрою в Жмеринці. Большевицьке повстання в Жмеринці. «Докладна записка» українських соціал-демократів Директорії і розмова з Є. Коновальцем. Деклярація Січових Стрільців. Державна нарада в Проскурові. Приїзд представників Галицького уряду. Доповідь Грекова і делегація українських робітників з Одеси. Нова ситуація на Україні і тактика незалежних соц.-демократів. К. Мацієвич про переговори в Одесі. Захоплення большевиками Жмеринки. Евакуація Проскурова. Комітет Охорони Республіки в Кам'янці. 115

РІВЕНСЬКА ДОБА (квітень — травень 1919 р.)

VII. Соціалісти вертаються до влади.

Розмова з Петлюрою в Здовбунові. Новий погляд Петлюри на ситуацію. Катастрофа на південно-західньому фронті. Отаман А. Мельник про становище на північному фронті. Переговори про утворення нового уряду і державна нарада в Рівному. Сформування уряду Б. Мартоса. 150

VIII. Орієнтація на власні сили.

Переговори між Галицьким урядом і поляками за посередництвом Антанти. Американська комісія в Бродях. Деклярація уряду Мартоса. Умови порозуміння з лівими українцями по той бік фронту. Військова нарада в Здовбунові. Крах французького десанту в Одесі. Права опозиція і бунт Оскілца. Відступ на територію Галичини. 169

IX. Перед новим етапом боротьби.

Як большевики ліквідували наш Рівенський фронт? Становище большевиків супроти Польщі та Галичини. План походу червоної армії на Румунію і Сівітську Угорщину. Повстання Григорієва. Антагонізм між Галицьким і Наддніпрянським урядами. Наступ поляків. Реорганізація Наддніпрянської армії і встановлення військової інспектури. Порозуміння з «повстанцями». Початок нового наступу проти большевиків. Виступ Болбочана. 187